

Noile reglementari în domeniul vamii din România, o oportunitate majora pentru modernizarea serviciilor vamale (analiza)

Noile reglementari în domeniul vamii din România, influentate de digitalizare, solutii AI si aderarea la Schengen reprezinta o oportunitate majora pentru modernizarea serviciilor vamale, arata o analiza a EY România.

"Aceste schimbari nu doar ca vor îmbunătăți eficiența și transparența proceselor vamale, dar vor contribui și la integrarea României în economia globală. Adaptarea la aceste noi realități va necesita un angajament ferm din partea autorităților vamale, a sectorului privat și a comunității comerciale", se menționează într-un material semnat de **Mihai Petre**, *Director, Comert International, EY România*.

Conform cercetării, România se afla în plin proces de transformare radicală a serviciilor vamale, desfășurat sub semnul Strategiei privind reforma autorității vamale din România aplicate în perioada 2022 - 2024, care va continua însă din perspectiva nouă, aceea de acceptare a tarii noastre în Spațiul Schengen.

"Acum, modernizarea și eficientizarea activităților vamale, care vor avea un impact direct asupra economiei naționale, dar și asupra schimburilor comerciale regionale și europene, vor include restructurarea obligatorie a rețelei punctelor de frontieră, precum și a procedurilor de vamuire și control al marfurilor care tranzitează, intra sau pleacă din România. Dincolo de obiective de pregătire avansată a personalului și dotarea cu echipamente adecvate actului de supraveghere a frontierelor naționale, cheia în tot acest tablou ar trebui să fie digitalizarea proceselor și implementarea soluțiilor bazate pe inteligența artificială (AI)", se precizează în document.

Potrivit comunicatului, România a început să implementeze sisteme digitale pentru a facilita procesarea rapidă a documentelor vamale. Aceste sisteme permit depunerea electronică a declarațiilor vamale, reducând timpul de așteptare și erorile umane.

Totodată, digitalizarea vamilor se aliniaza cu inițiativele Uniunii Europene de a crea un sistem vamal integrat. Acest lucru implică interoperabilitatea între sistemele vamale ale statelor membre, facilitând schimbul de informații și cooperarea între autorități.

"Digitalizarea îmbunătățește transparența proceselor vamale, permițând comercianților să acceseze informații relevante și să urmărească stadiul declarațiilor lor în timp real", se mai spune în comunicat.

Teoretic, soluțiile de tip AI vin să contribuie semnificativ la modernizarea serviciilor vamale, cu mențiunea că acestea trebuie să fie create pe standarde de transparență și securitate poate mai ridicate comparativ cu alte sectoare, precizează sursa citată.

Totodată, utilizarea inteligenței artificiale pentru analiza datelor vamale poate contribui esențial la identificarea riscurilor și la prevenirea fraudelor. Algoritmii AI pot analiza modele de comportament și pot semnala anomalii în declarațiile vamale, susține consultantul EY.

"AI poate automatiza procesele repetitive, cum ar fi verificarea documentelor și clasificarea marfurilor, ceea ce duce la o eficiență crescută și la reducerea timpului de procesare. Soluțiile AI sunt capabile să ofere asistență autorităților vamale în luarea deciziilor, prin furnizarea de analize și recomandări bazate pe datele disponibile, colectate și importate direct în sistem ori prin cooperare cu autoritățile vamale din statele UE și din Europa", susține autorul analizei.

Pe de alta parte, utilizarea solutiilor de tip AI la un astfel de volum urias de date, mai ales pe zona de risc, aproape ca devine o conditie sine qua non în gestionarea si utilizarea analizei de date în activitatea Vamii si în strategiile de perfectare a serviciilor vamale.

Aderarea României în Spatiul Schengen înseamna libera circulatie a persoanelor, dar pentru marfuri si schimburi comerciale abordarea este diferita. "Într-adevar, circulatia se realizeaza fara controale, fara formalitati si fara taxe platite în punctul vamal, chiar din anul 2007, de când România a intrat în UE. Ramâne însa foarte important controlul marfurilor în acest context, respectiv colaborarea cu autoritatile din tarile vecine.

În absenta pârgheii de control fizic, prin implementarea proiectului e-Transport, autoritatea va avea si își va mentine o prezenta permanenta pe frontiera cu statele UE vecine, Ungaria si Bulgaria", mai arata analiza.

Pe de alta parte, pe proiectul e-Sigiliu, prevazut sa fie operational la început de 2025, autoritatea dispune de automobile dotate cu un sistem IT sofisticat, care citesc în timp real numerele de înmatriculare ale transportatorilor, astfel încât vor fi disponibile informatii actualizate referitoare la acel transport.

Pe lângă acest sistem de e-Sigiliu, avem sistemul de securizare a frontierei prin dotarea cu scanere (sase în prezent, la care se vor adauga înca cinci în acest an) care, pe lângă partea de securitate (se vor diminua intrarile de marfuri neautorizate), va însemna si fluidizarea intrarilor. Pe scurt spus, personalul de la frontiera va fi degrevat de controlul fizic, acesta fiind preluat de catre birourile vamale.

"Aderarea la Spatiul Schengen impune României sa îndeplineasca standarde stricte în ceea ce priveste securitatea frontierelor si gestionarea fluxurilor comerciale. Acest lucru va necesita modernizarea infrastructurii vamale si a proceselor de control. De asemenea, odata cu intrarea în Schengen, se asteapta o fluidizare a fluxurilor comerciale, ceea ce va necesita o adaptare a serviciilor vamale pentru a gestiona un volum mai mare de marfuri fara a compromite securitatea. Aderarea la Schengen va facilita cooperarea cu alte state membre în domeniul schimbului de informatii si al controlului vamal, contribuind la o gestionare mai eficienta a riscurilor", se mai spune în document.

La nivelul Autoritatii Vamale din România, s-a anuntat deja faptul ca Centrul de Imagistica va fi operational pâna la sfârșitul anului 2025, va scana, practic, tot ce a trecut prin frontiera si va realiza o monitorizare completa si complexa. În frontiera nu mai sunt spatiile de control necesare, marfurile vor tranzita foarte repede granitele, dar controalele amanuntite se vor face la interior.

"În acest moment, România utilizeaza într-o mica proportie proceduri simplificate, astfel încât marfa sa ajunga direct în locatia operatorului economic. Deocamdata suntem sub 10% pe aceasta procedura, adica mult sub media UE, ceea ce înseamna ca este locul obligatoriu care sa absoarba solutiile digitale, pentru cresterea eficientei ca timp si costuri. Serviciile vamale române se restructureaza pentru a integra noile tehnologii si pentru a raspunde cerintelor internationale, ceea ce va include crearea de departamente specializate în digitalizare si utilizarea AI", precizeaza sursa citata.

EY are peste 1.000 de angajati din România si Republica Moldova si ofera servicii integrate de audit, asistenta fiscala, juridica, strategii si tranzactii, consultanta catre companii multinationale si locale.